

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610 — 61190885-03.02.2021
Konu : Soru Önergesi (7/35235)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.10.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.728965 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Ankara Milletvekili Sayın Levent GÖK tarafından verilen 7/35235 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bul. No:151 Çankaya/ANKARA

Telefon No: 0 (312) 449 1494 Faks No: 0(312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:
Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: 0 (312) 449 1494

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Ankara Milletvekili Sayın Levent GÖK'e ait 7/35235 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-5) Soru önergesine konu Sayıştay bulgusunun incelenmesinden de görüleceği üzere, "Turquality Programı Kapsamında Desteklenen Firmaların, Çoğunluk Hisseleri Yabancı Şirketlere Satılan Markalarının Desteklenmeye Devam Edilmesi" başlığı altında hak edilenin üzerinde bir destek ödemesi, kamu zararı veya bir usulsüzlükten bahsedilmemektedir. Anılan bulguda, mevzuata uygun şekilde desteklenen bir şirketin, taşıdığı potansiyeli devlet desteği ile birleştirerek başarılı olmak suretiyle bir marka olmaları ile küresel şirketlerin dikkatini çekmesi sonrasında Destek Programının görevini tamamlamış sayılması gerektiği ve bu firmaların artık desteklenmesine gerek olmadığı yönünde dair bir değerlendirme ve görüş yer almaktadır.

2006/4 sayılı Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve Turquality'nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ çerçevesinde, hâlihazırda 172 Firma 183 markasıyla Turquality Destek Programı, 115 firma 117 markasıyla Turquality Programına hazırlık olarak gördüğümüz Marka Destek Programında olup toplam 287 firma 300 markasıyla desteklenmektedir. Ayrıca, hizmet sektöründe faaliyet gösteren şirket ve kuruluşların markalaşma faaliyetlerinin desteklenerek gerek küresel gerekse bölgesel ölçekte markaların oluşturulması için hâlihazırda 2564 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar etkili şekilde uygulanmaktadır. Anılan Karar kapsamında; Türkiye'de yerleşik olup bilişim, eğitim e-ticaret, film, gastronomi, konaklama, perakende, sağlık turizmi, lojistik, havayolu yolcu taşımacılığı ve ulaştırma altyapı hizmetleri sektörlerinde faaliyet gösteren şirket, kurum ve kuruluşlar desteklenmekte olup hâlihazırda 41 adet hizmet sektörü markası (21 adet şirket Turquality Destek Programı ve 20 adedi Marka Destek Programı) Turquality Programı'nda yer almaktadır.

Bilindiği üzere, Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar uyarınca Marka/ Turquality Destek Programı kapsamına alınacak yararlanıcının belirli bir iş yönetimi kalitesi, operasyonel mükemmellik düzeyi ve markalaşma potansiyeline sahip olması şartı aranmaktadır. Söz konusu şartların tespitini teminen Bakanlığımız tarafından belirlenen performans kriterleri çerçevesinde Turquality Programı Yönetim Danışmanlığı Firması tarafından gerçekleştirilen Ön İnceleme Çalışmasının ardından firmanın uygunluk düzeyine göre mezkûr Karar kapsamında desteklenip desteklenmeyeceği, desteklenecek ise hangi program kapsamına dâhil olacağı belirlenmektedir.

Gerekli kriterleri taşıyan ve Türk Ticaret Kanuna göre kurulmuş tüm firmalar Turquality programı destek kapsamına girebilmektedir. Turquality programı kapsamında yabancı firmaların üzerine tescilli bulunan yabancı markaların desteklenmesi ve buralara kaynak aktarımı ise söz konusu değildir. Desteklenen Türk markalarının büyümeleri ve ihracat potansiyellerinin artması ve yabancı yatırımcıların karlı ve başarılı şirketlerimizi bünyelerine katmak üzere Türkiye'ye yönelmeleri ticaretin doğası gereğidir. Destek kapsamındaki markaya yabancı sermayeli hissedarların ortak olması veya yabancı sermaye tarafından satın alınması o markanın Türk markası olduğu algısını değiştirmemektedir. Markanın üretim, pazarlama ve yönetim birimlerinin Türkiye'de olması, markanın sağladığı katma değerın Türkiye'de kalması ve Türk malı imajına katkıda bulunması anlamına gelmektedir.

Ayrıca, şirketlerin Gelişim Yol Haritaları çerçevesinde belirlenmiş bulunan hedeflerine ulaşip ulaşmadığı da Bakanlığımızca çeşitli performans değerlendirme modelleri ile takip edilmektedir. Hâlihazırda Turquality Programı kapsamında 5 yılını doldurmuş olan firmalar Bakanlığımızca performans değerlendirmesine tâbi tutulmakta, bu değerlendirme çerçevesinde firmalar; net ciro artış oranı, faaliyet kârı, ihracat artış oranı ve net aktif büyüklüğü kriterlerinde sektörel olarak global benchmarklar baz alınarak nihai bir performans puanı elde etmektedir. Yıllık olarak gerçekleştirilen performans değerlendirmesi neticesinde performans puanı yeterli bulunmayan firmaların destek oranları kademeli olarak birinci yıl sonunda %40'a, ikinci yıl sonunda %25'e düşürülmekte ve üçüncü yıl sonunda hâlâ gerekli yetkinliği gösteremeyen firmalar kapsamdan çıkarılmaktadır.

Bu kapsamda, hizmet sektöründe faaliyet gösteren şirket ve kuruluşların markalaşma faaliyetlerinin desteklenerek gerek küresel gerekse bölgesel ölçekte markaların oluşturulması için hali hazırda 2564 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar etkili şekilde uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, 2006/4 sayılı Tebliğ'in 34'üncü maddesinin ikinci fıkrası ve 2564 sayılı Karar'ın 31'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince; Tebliğ/Karar kapsamında haksız olarak alındığı ve/veya amacı dışında kullanıldığı tespit edilen destek ödemeleri, ilgililerden 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınmaktadır.

Sonuç olarak, Bakanlığımızca tesis edilen işlemlerle ilgili Sayıştay tarafından tespit edilmiş herhangi bir kamu zararı bulunmamaktadır.